

PRAVNI§
fakultet
Univerzitet UNION

INFORMATOR
ZA STUDENTE
MASTER AKADEMSKIH STUDIJA

ŠKOLSKA 2023/2024.

SADRŽAJ

O FAKULTETU	3
O STUDIJSKOM PROGRAMU MASTER AKADEMSKIH STUDIJA PRAVA	4
OSNOVNE NAPOMENE	4
STRUKTURA STUDIJSKOG PROGRAMA I ORGANIZACIJA STUDIJA	5
AKADEMSKI KALENDAR.....	6
STRUKTURA STUDIJSKOG PROGRAMA	7
NASTAVA PO SEMESTRIMA.....	10
NASTAVNI PLANOVI	12
OSNOVI METODOLOGIJE PRAVNIH ISTRAŽIVANJA.....	12
EKOLOŠKO PRAVO	13
MEĐUNARODNO EKOLOŠKO PRAVO.....	14
ODGOVORNOST ZA EKOLOŠKE ŠTETE	15
PRAVA DETETA I PORODICA	16
IMOVINSKI ODNOSI ČLANOVA PORODICE.....	17
PORODIČNA MEDIJACIJA	18
MEĐUNARODNO PRIVREDNO PRAVO	19
PRIVREDNO PRAVO EVROPSKE UNIJE	21
MEĐUNARODNA TRGOVINSKA ARBITRAŽA	22
PRAVOSUDNI SISTEM	23
JAVNOBELEŽNIČKA DELATNOST	24
JAVNOIZVRŠITELJSKA DELATNOST.....	26
KRIVIČNO PRAVO I ZAŠTITA ŽRTAVA	27
PREKRŠAJNO PRAVO.....	28
PRAVO IZVRŠENJA KRIVIČNIH SANKCIJA.....	29
PRAVO LOKALNE SAMOUPRAVE	30
SUDSKA KONTROLA UPRAVE.....	31
O PRAVIMA I OBAVEZAMA STUDENATA	32
PRISUSTVO NASTAVI.....	32
OVERA SEMESTRA	32
NASTAVNE OBAVEZE	32
POLAGANJE ISPITA.....	32
STRUČNA PRAKSA	33
PRESTANAK I PRODUŽENJE STATUSA STUDENTA.....	33
MASTER RAD	34
STANDARDI ZA IZRADU MASTER RADA	34
ZABRANA PLAGIJATA	35
PRIJAVA, IZRADA I ODBRANA MASTER RADA.....	35
KORISNE INFORMACIJE	37
KO JE KO NA FAKULTETU	37
GDE JE ŠTA NA FAKULTETU.....	37
KOGA KONTAKTIRATI.....	37
RADNO VREME	38
ŠKOLARINA.....	38
OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA.....	38

O FAKULTETU

Osnovan 2001. godine, Pravni fakultet Univerziteta Union u Beogradu (PFUUB) ima više od dve decenije dugu tradiciju uspešnog obavljanja delatnosti visokog obrazovanja u oblasti prava i prepoznaje se po modernom načinu izučavanja pravnih disciplina koji uključuje spoj teorijske i praktične nastave.

Na Fakultetu se, pored standardnih pravnih disciplina, izučavaju i moderne discipline kao što su pravo Evropske unije, medijsko pravo, medicinsko pravo, ekološko pravo, medijacija, potrošačko pravo, pravo interneta, antidiskriminaciono pravo, prava deteta i dr. Studijski programi su koncipirani i usaglašeni sa odgovarajućim programima evropskih fakulteta i osmišljeni u skladu sa potrebama savremenog društva. U nastavi se podstiče istraživački duh studenata i razvoj njihovih intelektualnih potencijala. Pored kvalitetnog studijskog programa, koji se kontinuirano unapređuje i harmonizuje sa studijskim programima u Evropi i svetu, visokokvalitetnu i modernu nastavu obezbeđuju i kompetentni nastavnici i saradnici koji su dokazani stručnjaci u pravnoj teoriji i/ili praksi.

Fakultet ostvaruje intenzivnu međunarodnu saradnju sa inostranim akademskim institucijama u okviru programa osnovnih i postdiplomskih studija, međunarodnih projekata, međunarodnih konferencija i Erasmus + programa mobilnosti nastavnika i studenata.

Prema kvalitetu studijskih programa koje realizuje i naučnoistraživačkom radu, Fakultet je postao akademski centar poznat kako u nacionalnim, tako i u međunarodnim okvirima. Naši nastavnici i saradnici, na osnovu kompetentnosti u naučnim oblastima za koje su birani i izuzetnih referenci stečenih kako na nacionalnim tako i na prestižnim univerzitetima u inostranstvu, aktivni su u procesima razvoja Srbije i regiona.

PFUUB je registrovan Rešenjem Ministarstva prosvete i sporta Republike Srbije broj 612-00-298/2001-04 od 1.11.2001. godine.

Program master akademskih studija prava je novi studijski program, akreditovan odlukom Komisije za akreditaciju i proveru kvaliteta Nacionalnog tela za akreditaciju i proveru kvaliteta u visokom obrazovanju Republike Srbije br. 612-00-00286/4/2020-03 od 19.5.2021. godine.

POLITIKA JEDNAKIH MOGUĆNOSTI

Pravni fakultet Univerziteta Union u Beogradu ne vrši diskriminaciju studenata, nastavnika i zaposlenih po bilo kom osnovu, uključujući osnove rase, nacionalnosti, vere, pola, rođenja, društvenog porekla, seksualne orijentacije, političkog opredeljenja, imovinskog stanja, kulture, jezika, starosti i psihičkog ili fizičkog invaliditeta.

O STUDIJSKOM PROGRAMU MASTER AKADEMSKIH STUDIJA PRAVA

OSNOVNE NAPOMENE

Studijski program master akademskih studija prava traje **jednu godinu (dva semestra)** i ima obim od 60 ESPB. Po završetku studija stiže se akademski naziv **master pravnik**.

Studijski program odgovara modelu Bolonjskog sistema i predstavlja nadogradnju programa koji se ostvaruje na prvom nivou akademskih studija u obimu od 240 ESPB, sa koga studenti imaju direktnu prohodnost na master akademske studije. Kroz interakciju između različitih grana prava, studijski program omogućava studentima da, prema svojim potrebama i interesovanjima, steknu uvid u njihovu međusobnu povezanost i mogućnosti primene specijalizovanih znanja i veština u svakodnevnom profesionalnom radu.

Osnovni cilj studijskog programa jeste da pruži studentima vrhunska stručna i teorijska znanja koja omogućavaju rešavanje najsloženijih problema iz određenih oblasti prava, što je od značaja za sve pravničke profesije, a posebno za pravnike koji treba da obavljaju poslove na rukovodećim mestima u državnoj upravi, u pravosuđu, u okviru javnobeležničke službe, poslove javnih izvršitelja, javnih beležnika ili advokata, u organizacijama civilnog društva ili pravnim službama u privrednom sektoru. Završetkom master akademskih studija studenti stiču znanja i veštine koje olakšavaju polaganje državnog ispita i drugih stručnih ispita koji su predviđeni kao uslov za pristup odgovarajućim profesijama.

Prilikom upisa na studije, student se može opredeliti za jedan od **šest studijskih modula**:

- ❖ modul Ekološko pravo
- ❖ modul Porodično pravo
- ❖ modul Međunarodno privredno pravo
- ❖ modul Pravosudno organizaciono pravo
- ❖ modul Krivično pravo
- ❖ modul Upravno pravo¹

Pravo upisa imaju kandidati koji su završili osnovne četvorogodišnje akademske studije u obimu od 240 ESPB, odnosno osnovne četvorogodišnje studije po propisima koji su važili do stupanja na snagu Zakona o visokom obrazovanju iz 2005. godine, na PFUUB ili na drugom pravnom fakultetu u Republici Srbiji. Pravo upisa imaju i kandidati koji su prethodne nivoe studija završili na srodnom fakultetu društveno-humanističkih nauka, pod uslovom da su nastavni planovi i programi tih fakulteta podudarni sa nastavim planom i programom PFUUB i uz mogućnost polaganja dopunskih ispita. Kandidat koji je prethodne nivoe studija završio u inostranstvu, ostvaruje pravo upisa pod uslovom da poznaje jezik na kome se studijski program izvodi i uz prethodno izvršeno priznavanje strane visokoškolske isprave radi nastavka obrazovanja.

Bliži uslovi upisa na master akademske studije, sticanje i prestanak statusa studenta, organizacija i izvođenje nastave, provera znanja i ocenjivanje, postupak prijave i odbrane završnog (master) rada i druga pitanja u vezi sa studijskim programom master akademskih studija na Fakultetu uređeni su [Pravilnikom o master akademskim studijama](#).

---

¹ Napomena: U školskoj 2023/2024. godini modul Upravno pravo ne realizuje se kao poseban modul, ali se studenti koji upišu neki drugi modul mogu opredeljivati za izborne predmete sa modula Upravno pravo.

STRUKTURA STUDIJSKOG PROGRAMA I ORGANIZACIJA STUDIJA

Studije su organizovane kao dvosemestralne, pri čemu su svi nastavni predmeti i seminari jednosemestralni. **Kombinacija obaveznih i izbornih predmeta**, uz samostalan istraživački rad i stručnu praksu, usmerena je ka sticanju specijalizovanih znanja i veština u okviru svakog studijskog modula. Ukupno angažovanje studenta sastoji se od aktivne nastave (predavanja, seminari i dr) i drugih oblika angažovanja, uključujući individualne mentorske konsultacije tokom pripreme završnog rada, ispita i samostalnog istraživačkog rada.

Samostalan istraživački rad podrazumeva samostalan rad studenta na produbljivanju znanja iz obaveznih i izbornih predmeta u okviru izrade seminarskog rada, projekta, pripreme ispita i izrade završnog master rada. Samostalan istraživački rad uobičajeno se odvija uz usmeravanja mentora i predmetnih nastavnika.

Stručna praksa se organizuje u toku drugog semestra, u trajanju od 90 sati, i posebno se vrednuje ESPB bodovima. Za potrebe realizacije stručne prakse, svakom studentu određuje se mentor stručne prakse koji prati i usmerava njegov rad.

U okviru svakog studijskog modula, kurikulum uključuje jedan opšteobavezan predmet iz metodologije pravnih istraživanja, jedan obavezan predmet i obavezan seminar sa modula, dva izborna predmeta, stručnu praksu i pripremu i odbranu završnog master rada. Od ponuđenih dvanaest izbornih predmeta, student bira jedan predmet sa modula koji je upisao i jedan predmet sa drugog modula.

Master rad predstavlja samostalan rad studenta, kojim student dokazuje sposobnost korišćenja teorijskih i istraživačkih znanja, kao i stečene veštine rešavanja naučnoistraživačkog problema.

Tokom trajanja master akademskih studija, student treba da:

- položi jedan opšteobavezan predmet iz metodologije pravnih istraživanja;
- položi jedan obavezan predmet sa upisanog studijskog modula;
- pohađa jedan obavezan seminar, izradi i odbrani seminarski rad;
- položi jedan izborni predmet sa upisanog studijskog modula;
- položi jedan izborni predmet sa drugog studijskog modula;
- obavi stručnu praksu, izradi i odbrani izveštaj sa stručne prakse (studiju slučaja);
- prijavi temu master rada, izradi rad i javno ga odbrani.

Konačni rezultat studijskog programa je master rad koji, kao samostalno i originalno delo, u pogledu primenjenih metoda, pristupa istraživanju i sadržaja, mora zadovoljavati kriterijume predviđene opštim aktima Fakulteta.

Po okončanju master akademskih studija prava student, koji je prethodno završio osnovne akademske studije prava na PFUUB ili drugom pravnom fakultetu u Republici Srbiji, obima 240 ESPB, ima direktnu prohodnost na doktorske studije prava na PFUUB.

AKADEMSKI KALENDAR

JESENJI SEMESTAR	
25.10.2023.	Otvaranje školske godine
26.10. – 1.11.2023.	Prijava izbornih predmeta sekretaru postdiplomskih studija
6.11.2023.	Početak nastave u jesenjem semestru
11.11.2023.	Dan primirja u Prvom svetskom ratu
22.12.2023.	Svečanost povodom Nove godine
31.12.2023. - 7.1.2024.	Fakultet ne radi zbog novogodišnjih i božićnih praznika
8.1.2024.	Početak rada Fakulteta
14.2.2024.	Poslednji dan nastave u jesenjem semestru
15.2. – 16.2.2024.	Sretenje (Dan državnosti Srbije) - neradni dani
19.2. – 29.2.2024.	Ispitni rok: februarski

PROLEĆNI SEMESTAR	
4.3.2024.	Početak nastave u prolećnom semestru
1.4. – 5.4.2024.	Ispitni rok: aprilski
1.5. – 2.5.2024.	Praznik rada 1. maj – neradni dani
3.5. – 6.5.2024.	Fakultet ne radi zbog uskršnjih praznika
14.6.2024.	Poslednji dan nastave u prolećnom semestru
17.6. – 28.6.2024.	Ispitni rok: junski
15.7. – 19.8.2024.	Fakultet radi po sistemu organizovanog dežurstva
2.9. – 13.9.2024.	Ispitni rok: septembarski I
23.9. – 27.9.2024.	Ispitni rok: septembarski II
1.10. – 10.10.2024.	Ispitni rok: oktobarski

STRUKTURA STUDIJSKOG PROGRAMA

MODUL EKOLOŠKO PRAVO

I SEMESTAR	II SEMESTAR
Ekološko pravo (6 ESPB)	Osnovi metodologije pravnih istraživanja (12 ESPB)
Seminar Ekološko pravo (6 ESPB)	Stručna praksa (3 ESPB)
Izborni predmet sa modula (4 ESPB)	Priprema master rada (10 ESPB)
Izborni predmet sa drugog modula (4 ESPB)	Odbrana master rada (15 ESPB)
UKUPNO: 60 ESPB	

MODUL PORODIČNO PRAVO

I SEMESTAR	II SEMESTAR
Prava deteta i porodica (6 ESPB)	Osnovi metodologije pravnih istraživanja (12 ESPB)
Seminar Porodično pravo (6 ESPB)	Stručna praksa (3 ESPB)
Izborni predmet sa modula (4 ESPB)	Priprema master rada (10 ESPB)
Izborni predmet sa drugog modula (4 ESPB)	Odbrana master rada (15 ESPB)
UKUPNO: 60 ESPB	

MODUL MEĐUNARODNO PRIVREDNO PRAVO

I SEMESTAR	II SEMESTAR
Međunarodno privredno pravo (6 ESPB)	Osnovi metodologije pravnih istraživanja (12 ESPB)
Seminar Međunarodno privredno pravo (6 ESPB)	Stručna praksa (3 ESPB)
Izborni predmet sa modula (4 ESPB)	Priprema master rada (10 ESPB)
Izborni predmet sa drugog modula (4 ESPB)	Odbrana master rada (15 ESPB)
UKUPNO: 60 ESPB	

MODUL PRAVOSUDNO ORGANIZACIONO PRAVO

I SEMESTAR	II SEMESTAR
Pravosudni sistem (6 ESPB)	Osnovi metodologije pravnih istraživanja (12 ESPB)
Seminar Pravosudno organizaciono pravo (6 ESPB)	Stručna praksa (3 ESPB)
Izborni predmet sa modula (4 ESPB)	Priprema master rada (10 ESPB)
Izborni predmet sa drugog modula (4 ESPB)	Odbrana master rada (15 ESPB)
UKUPNO: 60 ESPB	

MODUL KRIVIČNO PRAVO

I SEMESTAR	II SEMESTAR
Krivično pravo i zaštita žrtava (6 ESPB)	Osnovi metodologije pravnih istraživanja (12 ESPB)
Seminar Krivično pravo (6 ESPB)	Stručna praksa (3 ESPB)
Izborni predmet sa modula (4 ESPB)	Priprema master rada (10 ESPB)
Izborni predmet sa drugog modula (4 ESPB)	Odbrana master rada (15 ESPB)
UKUPNO: 60 ESPB	

MODUL UPRAVNO PRAVO²

I SEMESTAR	II SEMESTAR
Komparativna javna uprava (6 ESPB)	Osnovi metodologije pravnih istraživanja (12 ESPB)
Seminar Pravosudno organizaciono pravo (6 ESPB)	Stručna praksa (3 ESPB)
Izborni predmet sa modula (4 ESPB)	Priprema master rada (10 ESPB)
Izborni predmet sa drugog modula (4 ESPB)	Odbrana master rada (15 ESPB)
UKUPNO: 60 ESPB	

² U školskoj 2023/2024. godini ovaj modul se ne realizuje kao poseban modul, ali se studenti koji upišu neki drugi modul mogu opredeljivati za izborne predmete sa modula Upravno pravo.

NASTAVA PO SEMESTRIMA

JESENJI SEMESTAR

Modul Ekološko pravo

Obavezan predmet: Ekološko pravo (prof. dr Mario Lukinović, doc. dr Milena Banić)

Obavezan seminar: Ekološko pravo (prof. dr Mario Lukinović, doc. dr Milena Banić)

Izborni predmeti (student bira jedan izborni predmet sa modula i jedan sa drugog modula):

- Međunarodno ekološko pravo (prof. dr Mario Lukinović, doc. dr Milena Banić)
- Odgovornost za ekološke štete (prof. dr Mario Lukinović, doc. dr Milena Banić)

Modul Porodično pravo

Obavezan predmet: Prava deteta i porodica (prof. dr Jelena Arsić, doc. dr Milena Banić)

Obavezan seminar: Porodično pravo (doc. dr Milena Banić)

Izborni predmeti (student bira jedan izborni predmet sa modula i jedan sa drugog modula):

- Imovinski odnosi članova porodice (prof. emeritus dr Nebojša Šarkić)
- Porodična medijacija (prof. dr Jelena Arsić)

Modul Međunarodno privredno pravo

Obavezan predmet: Međunarodno privredno pravo (prof. dr Dijana Marković-Bajalović, doc. dr Slobodan Vukadinović)

Obavezan seminar: Međunarodno privredno pravo (prof. dr Dijana Marković-Bajalović, doc. dr Slobodan Vukadinović)

Izborni predmeti (student bira jedan izborni predmet sa modula i jedan sa drugog modula):

- Privredno pravo EU (prof. dr Dijana Marković-Bajalović)
- Međunarodna trgovinska arbitraža (doc. dr Slobodan Vukadinović)

Modul Pravosudno organizaciono pravo

Obavezan predmet: Pravosudni sistem (prof. emeritus dr Nebojša Šarkić)

Obavezan seminar: Pravosudno organizaciono pravo (doc. dr Vladimir Crnjanski)

Izborni predmeti (student bira jedan izborni predmet sa modula i jedan sa drugog modula):

- Javnobeležnička delatnost (prof. emeritus dr Nebojša Šarkić)
- Javnoizvršiteljska delatnost (doc. dr Vladimir Crnjanski)

Modul Krivično pravo³

Obavezan predmet: Krivično pravo i zaštita žrtava (prof. dr Slađana Jovanović)

Obavezan seminar: Krivično pravo (prof. dr Slađana Jovanović)

Modul Upravno pravo

Izborni predmeti (koje mogu birati studenti sa drugih modula):

- Pravo lokalne samouprave (prof. dr Jelena Jerinić)
- Sudska kontrola uprave (prof. dr Jelena Jerinić)

PROLEĆNI SEMESTAR

Obavezan predmet (svi moduli): Osnovi metodologije pravnih istraživanja (prof. dr Marko Božić)

Modul Krivično pravo

Izborni predmeti (student bira jedan predmet sa modula i jedan sa drugog modula):

- Prekršajno pravo (prof. dr Slađana Jovanović)
- Pravo izvršenja krivičnih sankcija (prof. dr Slađana Jovanović)

---

³ Napomena: U školskoj 2023/2024. godini, nastava za izborne predmete na modulu Krivično pravo održava se u prolećnom semestru.

NASTAVNI PLANOVI

OSNOVI METODOLOGIJE PRAVNIH ISTRAŽIVANJA

Sadržaj predmeta

1. Osnovi metodologije prava
2. Prirodno-pravna škola i idealističko poimanje prava
3. Sociološke teorije prava i sociološki metod
4. Normativizam i normativni metod
5. Pravni realizam i empirijske metode u pravu
6. Analitička teorija prava i pravo kao jezik
7. Critical legal studies i politikološki metod u pravu
8. Usporednopravni metod
9. Struktura naučnog rada
10. Vrste i analize izvora
11. Upotreba naučne aparature
12. Pisanje naučnih projekata
13. Izlaganje na naučnim skupovima
14. Pisanje i odbrana master rada

Literatura

1. Radomir Lukić, Metodologija prava, Beograd 1977.
2. Vladimir V. Vodinelić, Građansko pravo - uvodne teme, Beograd, 1991.
3. Vladimir V. Vodinelić, Građansko pravo - uvodne teme, Beograd, 2012.
4. Radomir Lukić, Metodologija prava, Beograd 2003.

EKOLOŠKO PRAVO

Sadržaj predmeta

1. Teorijski uvod: predmet ekološko-pravne zaštite, pojam i načela; Nastanak i razvoj ekološkog prava
2. Osnovne karakteristike ekološkog prava; Ekološko pravo kao samostalna grana prava; Pravni instrumenti ekološke zaštite
3. Međunarodne organizacije i zaštita životne sredine; Ujedinjene nacije i zaštita životne sredine; Program UN za životnu sredinu (UNEP); Štokholmska deklaracija (1972); Rio deklaracija (1992); Arhuska konvencija (1996); Kjoto protokol o globalnom zagrevanju (1997); Agenda 21; 4.Savet Evrope i zaštita životne sredine; Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i pravo na zdravu životnu sredinu; Konvencija o građansko-pravnoj odgovornosti za štete nastale usled aktivnosti opasnih po životnu sredinu; Konvencija o krivično-pravnoj zaštiti životne sredine
4. Evropska unija i zaštita životne sredine
5. Ekološko pravo u Srbiji
6. Ustav Srbije i zaštita životne sredine
7. Zakon o zaštiti životne sredine; Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu; Zakon o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu; Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine
8. Ekološka krivična dela
9. Ekološka inspekcija
10. Ekološka žalba i ekološka tužba
11. Ekološki porezi
12. Zaštita voda; Zaštita vazduha; Zaštita zemljišta; Zaštita biljnog sveta; Zaštita životinja; Zaštita šuma; Zaštita prirodnog dobra; Zaštita od buke i vibracija; Zaštita od jonizujućih i nejonizujućih zračenja; Postupanje sa otpadnim materijama
13. Uporedno ekološko pravo
14. Klimatske promene

Literatura

1. S. Lilić, M. Drenovak, Ekološko pravo, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, 2010.
2. M. Milošević, Zaštita životne sredine i ekološke parnice u Sjedinjenim Američkim Državama, Dosije, Beograd, 2004.
3. V. Jodžić, Ekološko pravo (opšti i poseban deo), Savezni sekretarijat za životnu sredinu.
4. A. Čavoški, Ekološko pravo: harmonizacija domaćeg zakonodavstva sa pravom Evropske unije Institut za uporedno pravo, Beograd, 2004.
5. S. Kosanović, Ekološki kriminalitet, Pravni fakultet Univerziteta Union, Beograd, 2009.

MEĐUNARODNO EKOLOŠKO PRAVO

Sadržaj predmeta

1. Međunarodne organizacije i zaštita životne sredine; Ujedinjene nacije i zaštita životne sredine; Program UN za životnu sredinu (UNEP); Štokholmska deklaracija (1972); Rio deklaracija (1992); Arhuska konvencija (1996); Kjoto protokol o globalnom zagrevanju (1997); Agenda 21
2. Principi ekološke politike EU; Primarni (osnovni) izvori prava Evropske unije u oblasti zaštite životne sredine; Sekundarni (izvedeni) izvori prava Evropske unije u oblasti zaštite životne sredine
3. Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i pravo na zdravu životnu sredinu
4. Uloga organa EU u oblasti zaštite životne sredine
5. Konvencija o građanskopravnoj odgovornosti za štete nastale usled aktivnosti opasnih po životnu sredinu
6. Konvencija o krivičnopravnoj zaštiti životne sredine
7. Usporedno ekološko pravo
8. Zaštita prava životinja u međunarodnim pravnim dokumentima
9. Upravljanje otpadom
10. Zagađenje vazduha
11. Zaštita voda
12. Zaštita od buke
13. Zaštita od radijacije
14. Klimatske promene i oštećenje ozonskog omotača
15. Konvencija o zaštiti evropske divljači i njihovih prirodnih staništa

Literatura

1. Čavoški, A., 2004, Ekološko pravo: harmonizacija domaćeg zakonodavstva sa pravom Evropske unije Institut za uporedno pravo, Beograd.
2. Drenovak-Ivanović, M., 2017, Ekološko pravo Evropske unije-načela i karakteristike posebnih upravnih postupaka, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu.
3. Todić, D., Vuksanović, V., 2002, Ekološka kriza u svetu i odgovor međunarodne zajednice, Institut za međunarodnu politiku. Savezni sekretarijat za rad zdravstvo i socijalno pitanje, Sektor za životnu sredinu.
4. Čavoški, A., 2017, The Unintended Consequences of EU Law and Policy on Air Pollution Review of European, Comparative and International Environmental Law, 3, pp. 255–265.
5. Čavoški, A., 2014, The Environmental Challenges of EU Enlargement: Implementing the Waste Acquis in Serbia Journal of European Environmental and Planning Law, 1, pp. 49-68.

ODGOVORNOST ZA EKOLOŠKE ŠTETE

Sadržaj predmeta

1. Pravni instrumenti zaštite životne sredine; Upravna i upravno-sudska zaštita; Ekološka žalba i ekološka tužba
2. Konvencija o krivičnopravnoj zaštiti životne sredine; Uloga i značaj kaznene politike; Zaštitna funkcija krivičnog zakonodavstva; Ekološka krivična dela, privredni prestupi i prekršaji
3. Zakon o zaštiti životne sredine
4. Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu
5. Zakon o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu
6. Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine
7. Ekološka žalba i ekološka tužba
8. Mere socijalne prevencije
9. Standardi kvaliteta
10. Mere zdravstvene zaštite
11. Inspekcijski organi
12. Pravosudni organi
13. Monitoring
14. Registar zagađivača; Informacioni sistem
15. Izveštaj o stanju životne sredine

Literatura

1. Kosanović, S., Ekološki kriminalitet, Pravni fakultet Univerziteta Union, Beograd, 2009.
2. Čavoški, A., Knežević Bojović, A., Ekologija i pravo, Institut za uporedno pravo, Pravni fakultet Univerziteta Union, Beograd, 2020.
3. Milenković, D., Zbirka propisa iz oblasti zaštite životne sredine, Službeni glasnik, Beograd, 2006.
4. Više autora, Uputstvo za odmeravanje kazne za prekršaje iz oblasti ekologije: priručnik za sudije prekršajnih sudova, Udruženje sudija za prekršaje Republike Srbije, Beograd, 2010
5. Joldžić, V., Jovašević, D., Ekološki privredni prestupi: specifičnost pravnog sistema Republike Srbije, Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Beograd, 2013.
6. Jovašević, D., Sistem ekoloških delikata: ekološko kazneno pravo, Pravni fakultet, Niš, 2009.

PRAVA DETETA I PORODICA

Sadržaj predmeta

1. Dete i porodica – osnovni pojmovi i koncepti
2. Porodica i porodično okruženje u kontekstu prava
3. Relevantni međunarodni instrumenti zaštite prava deteta
4. Relevantni međunarodni standardi zaštite porodice
5. Nacionalni okvir zaštite prava deteta i porodice
6. Pravo deteta na život u porodičnoj sredini
7. Podrška porodici kao preduslov zaštite prava deteta
8. Alternativno porodično staranje o detetu
9. Participacija deteta u porodičnim odnosima
10. Standard najboljih interesa deteta i porodica
11. Uloga sudova u zaštiti prava deteta
12. Uloga ustanova socijalne zaštite u ostvarivanju prava deteta
13. Drugi akteri u sistemu zaštite prava deteta i porodice
14. Pojedini praktični aspekti zaštite dece i porodice u Srbiji
15. Realnost sistema zaštite dece i porodice – životne priče (referati)

Literatura

1. Vučković Šahović, N., Petrušić, N., Prava deteta, Pravni fakultet Univerziteta u Nišu, Niš, 2015 (odabrana poglavlja).
2. Draškić, M. (ur.), Šarkić, N. (ur.), Arsić, J. (ur.), Porodični zakon – dvanaest godina posle, Pravni fakultet Univerziteta Union i Službeni glasnik, Beograd, 2018.
3. Draškić, M., Komentar Porodičnog zakona, Službeni glasnik, Beograd, 2016.
4. Vučković Šahović, N., Doek, J. E., Zermatten, J. The Rights of the Child in International Law – Rights of the Child in a Nutshell and in Context: All About Children's Rights, Berne, 2012 (odabrana poglavlja).
5. Hodgkin, R., Newell, P., Implementation Handbook for the Convention on the Rights of the Child, New York, 2007.
6. Van Bueren, G., Child Rights in Europe, Council of Europe Publishing, Strasbourg 2007.
7. Stojanović, M., Zbornik stručnih analiza pravnih akata u oblasti ljudskih prava, Kuća ljudskih prava, Beograd, 2018 (odabrana poglavlja).
8. Dolan, P., Žegarac, N., Arsić, J., „Family Support as a Right of the Child“, Social Work and Social Sciences Review, Vol. 2. No. 2 (2021), str. 8-26.
9. Janjić-Komar, M., Obretković, M. Prava deteta: prava čoveka Dosije, Beograd, 1996.

IMOVINSKI ODNOSI ČLANOVA PORODICE

Sadržaj predmeta

- 1-4. Uvodni deo obuhvata pojmove koji se odnose na mogućnost sticanja i raspolaganja pojedinih kategorija članova porodice, zakonsko zastupanje, uloga staratelja te uloga organa starateljstva i oblici sudske zaštite.
5. Mogućnost sticanja maloletne dece
6. Ograničenost raspolaganja i kontrola nad raspolaganjem maloletnika
7. Sticanje i raspolaganje lica lišenih poslovne sposobnosti
8. Posebna i zajenička imovina supružnika
9. Podela bračne tekovine
10. Imovinska prava vanbračnih partnera
11. Izdržavanje (dece, supružnika, vanbračnih partnera i srodnika)
12. Ugovorni režim
13. Uloga organa starateljstva u zaštiti imovinskih prava
14. Sudska zaštita

Literatura

1. Počuča, M., Šarkić, N. Porodično pravo i porodičnopravna zaštita, Pravni fakultet Univerziteta Union, Službeni glasnik, 2020.
2. Šarkić, N., Nikolić, M. Komentar zakona o izvršenju i obezbeđenju, Pravni fakultet Univerziteta Union, Službeni glasnik, 2020.
3. Trgovčević Prokić, M., Stanković, G. Komentar zakona o vanparničnom postupku, Službeni glasnik, 2019.
4. Vujović, R., Procesni položaj organa starateljstva u sudskom parničnom postupku u vezi s porodičnim odnosima, u: M. Draškić, N. Šarkić, J. Arsić (ur.) Porodični zakon - dvanaest godina posle, Pravni fakultet Univerziteta Union u Beogradu, Službeni glasnik, Beograd, 2018.
5. Šarkić, N., Počuča, M., Izvršavanje odluka u porodičnopravnoj zaštiti prema odredbama novog Zakona o izvršenju i obezbeđenju Republike Srbije, u: Draškić, M., Šarkić, N., Arsić, J. (ur.), Porodični zakon - dvanaest godina posle, Pravni fakultet Univerziteta Union: Službeni glasnik, 2018, str. 379-389.
6. Šarkić, N., Počuča, M., Izvršavanje odluka u porodičnopravnoj zaštiti prema odredbama novog Zakona o izvršenju i obezbeđenju Republike Srbije, u: Šarkić, N. (ur.), Početak primene Zakona o izvršenju i obezbeđenju, Glosarijum, 2016, str. 123-151.

PORODIČNA MEDIJACIJA

Sadržaj predmeta

1. Porodična medijacija – pojam i istorijski razvoj
2. Pravni okvir za primenu porodične medijacije – međunarodni standardi
3. Pravni okvir za primenu porodične medijacije - relevantni nacionalni propisi
4. Oblasti primene porodične medijacije (sporovi o vršenju roditeljskog prava, imovinski porodični sporovi, sporovi o izdržavanju, drugi porodični sporovi)
5. Prava, dužnosti i odgovornosti porodičnih medijatora
6. Kriterijumi za procenu podobnosti porodičnog spora za medijaciju
7. Načini upućivanja sporova u porodičnu medijaciju
8. Tok postupka porodične medijacije
9. Veštine komunikacije u porodičnoj medijaciji
10. Veštine pregovaranja u porodičnoj medijaciji
11. Uključivanje deteta i drugih članova porodice u proces porodične medijacije
12. Primena standarda najboljeg interesa deteta u porodičnoj medijaciji
13. Pravna dejstva sporazuma postignutih u porodičnoj medijaciji
14. Etička pitanja i standardi dobre prakse porodične medijacije
15. Odnos porodične medijacije i drugih metoda zaštite porodičnih odnosa

Literatura

1. Petrušić, N., Arsić, J., Medijacija – teorija, pravo i praksa, Pravni fakultet Univerziteta Union i Službeni glasnik, Beograd, 2021.
2. Džamonja Ignjatović, T. (ur.) Medijacija: principi, proces, primena, Centar za primenjenu psihologiju, Beograd, 2014 (odabrana poglavlja).
3. Žegarac, N. (ur.), Džamonja- Ignjatović, T. (ur.) Teorijske osnove medijacije – perspektive i doprinosi, Centar za primenjenu psihologiju, Beograd, 2009 (odabrana poglavlja).
4. Folberg, J. et al. (ed.) Divorce and Family Mediation: Models, Techniques, and Applications The Guilford Press, New York, 2004.
5. Haynes, M. J., The Fundamentals of Family Mediation, State University of New York Press, Albany, 1994.
6. Friedman, G. J., A Guide to Divorce Mediation Workman Publishing, New York, 1993.
7. Arsić, J., „Families and Mediation: The Impact of Various Mediation Styles in Child Custody Cases” Facta Universitatis, Series: Law and Politics, Vol. 14, No. 4 <http://casopisi.junis.ni.ac.rs/index.php/FULawPol> 2016
8. Arsić, J., „Medijacija u porodičnim sporovima: Specifičnosti postupka medijacije i uloge medijatora”, u: Ponjavić, Z. (ur.), Novo porodično zakonodavstvo, Zbornik radova, Pravni fakultet Univerziteta u Kragujevcu, Centar za porodično pravo, Kragujevac, 2006.
9. Džamonja Ignjatović, T. (ur.), Medijacija: koncepti i konteksti, Centar za primenjenu psihologiju, Beograd, 2006 (odabrana poglavlja).

MEĐUNARODNO PRIVREDNO PRAVO

Sadržaj predmeta

1. Elemenat inostranosti; privrednopравни odnosi u prisustvu elementa inostranosti; pojam i predmet međunarodnog privrednog prava
2. Izvori međunarodnog privrednog prava
3. Sistemi odnosa od značaja za međunarodno privredno pravo
4. Država i njen položaj iz ugla međunarodnog privrednog prava. Pravo Evropske unije u domenu međunarodnog poslovanja: zaštita konkurencije, restrikcije
5. Međunarodne organizacije – pojam i karakteristike (vladine i nevladine) i njihov značaj za međunarodno privredno pravo
6. MMF, monetarna politika i bankarstvo. STO, međunarodna trgovina robom, trgovina uslugama i trgovina pravima intelektualne svojine
7. Privredni subjekti i njihov položaj iz ugla međunarodnog privrednog prava. Multinacionalne kompanije
8. Strana ulaganja
9. Uvoz – izvoz (režimi). Spoljnotrgovinski posao i spoljnotrgovinsko poslovanje
10. Koncesija, malogranični promet i drugi specijalni oblici spoljnotrgovinskog prometa
11. Međunarodni ugovori. Ugovor o međunarodnoj prodaji (načelno) i ugovor o međunarodnoj prodaji po našem pravu
12. Bečka konvencija o međunarodnoj prodaji robe
13. INCOTERMS klauzule
14. Devizno poslovanje
15. Rešavanje sporova sa elementom inostranosti

Literatura

1. Stefanović, Z. Međunarodno privredno pravo, V izmenjeno i dopunjeno izdanje Beograd, 2011.
2. Đurović, R. Međunarodno privredno pravo sa obrascima ugovora, XII izmenjeno i dopunjeno izdanje, Beograd, Savremena administracija, 2004.
3. Draškić, Mladen, Stanivuković, Maja, Ugovorno pravo međunarodne trgovine, Beograd, 2005, Službeni list SCG.
4. Vukadinović, Slobodan Međunarodno privredno pravo: praktikum za vežbe, Pravni fakultet Univerziteta Union u Beogradu, 2010.
5. Perović – Vujačić, J., 2021, Ugovor o međunarodnoj prodaji robe: komparativna studija rešenja Bečke konvencije o međunarodnoj prodaji robe i Zakona o obligacionim odnosima, Beograd, Službeni glasnik.
6. Vukadinović, S., Arbitražna klauzula u opštim uslovima poslovanja: aktuelne tendencije u međunarodnoj trgovinskoj versus potrošačkoj arbitraži, Glasnik Advokatske komore Vojvodine, knj. 80, br. 3, str. 379-429.
7. Vukadinović, S., 2022, Ugovorni i zakonski režim isključenja i ograničenja ugovorne odgovornosti, u: Međunarodna naučna konferencija Prouzrokovanje štete, naknada štete i osiguranje, Beograd, Valjevo, Institut za uporedno pravo, Udruženje za odštetno pravo, Pravosudna akademija, str. 93-106, dostupno na: https://iup.rs/wp-content/uploads/2022/11/Zbornik_finalna-verzija.pdf

8. Vukadinović, S., Jovičić, K., 2021, Differences of Property Transfer Systems in Europe : The Challenge of Substantive Unification of Contract Law in the 21st Century, in: International scientific conference Property law - challenges of the 21st Century, Belgrade, Union University School of Law, http://pravnofakultet.rs/wp-content/uploads/2021/12/Proceedings_Property-Law-Conference-_Challenges-of-21st-Centuryv2.pdf
9. Vukadinović, S., Jovičić, K. Kriterijumi kvalifikacije ugovora o međunarodnoj prodaji robe i pitanje merodavnog prava, Strani pravni život, 2/2010, str. 177-208.
10. Vukadinović, S., Jovičić, K., 30 godina Konvencije UN o ugovorima o međunarodnoj prodaji robe, Strani pravni život, 1/2011, str. 143-172.
11. Vukadinović, S., Jovičić, K., Pravila za regulisanje međunarodne poslovne operacije, Pravni život, br. 11/2010, str. 443-463.
12. Đorđević, M., Jovanović, M., Pravo Svetske trgovinske organizacije: odabrane teme u svetlu prakse Tela za rešavanje sporova STO, Beograd, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu. 2019.
13. Jovanović, M., 2019, Materijalnopravni standardi tretmana stranih direktnih ulaganja, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu.
14. Divljak, D., Marjanski V., Fišer-Šobot, S., 2019, Međunarodno privredno pravo, Pravni fakultet Univerziteta u Novom Sadu.
15. Vukadinović, R., Međunarodno poslovno pravo: opšti deo, Pravni fakultet u Kragujevcu, 2005.
16. Vukadinović, R., 2009, Međunarodno poslovno pravo: posebni deo, Kragujevac, Institut za pravne i društvene nauke, Centar za pravo Evropske unije.
17. Ćirić, A., 2018, Međunarodno trgovinsko pravo: posebni deo, Pravni fakultet Univerziteta u Nišu.
18. Mitrović, D., Pravni opus - izbor iz radova 1957-2007, Službeni glasnik Beograd, 2007.
19. Jovičić, K., Vukadinović, S., Uticaj pandemije Covid-19 na ugovornu odgovornost, u: Zbornik radova „Protivrečja savremenog prava“, (ur. Stjepanović, S., Lukić, R., Ćeranić, D.), Istočno Sarajevo: Pravni fakultet, 2022, str. 149-170, dostupno na <http://ricl.iup.rs/1379/1/2022%20-%20Pale%20-%20Jovi%C4%8Di%C4%87%2C%20Vukadinovi%C4%87%20%281%29.pdf>

PRIVREDNO PRAVO EVROPSKE UNIJE

Sadržaj predmeta

1. Pojam privrednog prava EU
2. Razvoj privrednog prava EU i izvori prava
3. Modernizacija i usklađivanje privrednog prava država članica sa pravom Evropske unije
4. Sloboda kretanja privrednih društava na unutrašnjem evropskom tržištu- razvoj primene instituta prava nastanjivanja (slučajevi Uberseeing, Daily Mail and General Trust i Cartesio)
5. Pravo proizašlo iz smernica (direktiva) kao ujednačavanje nacionalnih prava: Direktive iz oblasti prava društava EU - Ništavost, objavljivanje informacija i poslovanje društava kapitala
6. Kapital akcionarskog društva i prava akcionara
7. Jednočlano trgovačko (privredno) društvo
8. Pravo preuzimanja, Statusne promene: spajanje privrednih društava – prekogranična i nacionalna spajanja
9. Prekogranična promena sedišta društva
10. Grupe društava
11. Ogranak privrednog društva
12. Evropske poslovne jedinice-uvod i razvoj
13. Evropska ekonomska interesna zajednica
14. Evropsko privredno društvo – SE
15. Evropska zadruga

Literatura

1. Vasiljević, M., Radović, V., Jevremović Petrović, T Kompanijsko pravo Evropske unije, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, 2012.
2. Radović, V. Budućnost kompanijskog prava Evropske unije – novi Akcioni plan Pravo i privreda, 4/6, str. 116-142, 2013.
3. Bunčić S., Galetin M. Pravo na nastanjivanje u Evropskoj uniji nakon slučaja Cartesio: Dalja harmonizacija, Pravo i privreda, 4/6, Str.149-164, 2012.
4. Jevremović T. Prekogranična promena sedišta društva u komunitarnom pravu, Zadužbina Andrejević, Beograd. 2003.
5. Mayson, S. W., French, D.; Ryan, C., Mason French and Ryan on Company Law, Oxford University Press, Oxford, 2019.

MEĐUNARODNA TRGOVINSKA ARBITRAŽA

Sadržaj predmeta

1. Pojam, značaji pravna priroda međunarodne trgovačke arbitraže.
2. Vrste (podele) međunarodne trgovačke arbitraže. Arbitražni sporazum
3. Međunarodni i nacionalni izvori prava međunarodne trgovačke arbitraže.
4. Arbitrabilnost pred međunarodnom trgovačkom arbitražom.
5. Pravo međunarodne trgovačke arbitraže da odlučuje samostalno o svojoj nadležnosti.
6. Izbor i imenovanje arbitara; Početak arbitražnog postupka i merodavno procesno pravo; Merodavno materijalno pravo.
- 7-12. Arbitražna praksa u primeni Bečke konvencije o ugovorima o međunarodnoj prodaji robe: Oblast primene; Tumačenje konvencije; Zaključenje ugovora; Prodaja robe; Povrede ugovora; Pravna sredstva prodavca; Pravna sredstva kupca.
13. Arbitražna odluka i njena dejstva.
14. Sudska kontrola arbitražnog postupka: poništenje arbitražnih odluka .
15. Sudska kontrola arbitražnog postupka: priznanje strane arbitražne odluke i njeno prinudno izvršenje

Literatura

1. Trajković, M. Međunarodno arbitražno pravo Pravni fakultet; Udruženje pravnika Jugoslavije; Beograd, 2000.
2. Stanivuković, M. Međunarodna arbitraža: sa odabranim priložima. Službeni glasnik, Beograd, 2013.
3. Knežević, G. Međunarodna trgovačka arbitraža: osnovna pitanja i problemi, Beograd, 2007.
4. Jovičić, K. Preispitivanje odluka međunarodnih trgovinskih arbitraža u postupku poništenja, Institut za uporedno pravo, Beograd, 2009.
5. Mitrović, D. (ur.) Međunarodna trgovinska arbitraža: strana prava i zakoni, Službeni glasnik, Beograd, 1996.
6. Goldštajn, A., Triva, S. Međunarodna trgovačka arbitraža, Informator, Zagreb, 1987.
7. Varadi, T., Bordaš, B., Knežević, G., Pavić, V. Međunarodno privatno pravo, Pravni fakultet, JP Službeni glasnik, Beograd, 2007.
8. Karamarković, L., Posredovanje pred arbitražom, Beograd, Pravni fakultet Univerziteta Union, Beograd, 2007.
9. Kitić, D., Droit international privé, 2eédition Ellipses, France, 2018.
10. Tibor Varady, John J. Barcelo, Arthur Taylor Von Mehren, International Commercial Arbitration: A Transnational Perspective (Americancase book series), Thomson/West, 2003.
11. Vukadinović, S., Arbitražna klauzula u opštim uslovima poslovanja: aktuelne tendencije u međunarodnoj trgovinskoj versus potrošačkoj arbitraži, Glasnik Advokatske komore Vojvodine, knj. 80, br. 3, str. 379-429.
12. Vukadinović, S., Jovičić, K. Kriterijumi kvalifikacije ugovora o međunarodnoj prodaji robe i pitanje merodavnog prava, Strani pravni život, 2/2010, str. 177-208.
13. Vukadinović, S., Jovičić, K., 30 godina Konvencije UN o ugovorima o međunarodnoj prodaji robe, Strani pravni život, 1/2011, str. 143-172.
14. Vukadinović, S., Jovičić, K., Pravila za regulisanje međunarodne poslovne operacije, Pravni život, br. 11/2010, str. 443-463.

PRAVOSUDNI SISTEM

Sadržaj predmeta

1. Pojam i pravna priroda zakonodavne, izvršne i sudske vlasti i ukupan značaj pravosuđa u sistemu državne vlasti
2. Odnos između zakonodavne, izvršne i sudske vlasti
3. Osnovni pojmovi pravosudnog organizacionog prava
4. Osnovni kriterijumi podele pravosudnih delatnosti (profesije odlučivanja, profesije zastupanja i pomoćne pravosudne profesije)
5. Pojmovna obeležja i karakteristike državnog pravosuđa
6. Problematična rešenja trenutnog položaja sudova, javnog tužilaštva i pravobranilaštva u sistemu državne vlasti
7. Osnovne karakteristike nedržavnog pravosuđa i posebni oblici nedržavnog pravosuđa
8. Javni beležnici
9. Javni izvršitelji
10. Medijatori i arbitri
11. Posebni oblici pružanja stručne pravne pomoći
12. Advokatura
13. Veštaci
14. Prevodioci i tumači
15. Komparativna rešenja i mogući pravci budućeg normativnog uređenja pravosudnog sistema

Literatura

1. N. Šarkić i grupa autora, O javnom beležniku - notaru Beograd, 2004.
2. M. Trgovčević Prokić, Ovlašćenja javnog beležnika i organizacija beležništva, Službeni glasnik, Beograd, 2012.
3. S. Spasić, N. Šarkić, Đ. Sibinović, Pravosudne profesije, Pravni fakultet Univerziteta Union u Beogradu i Službeni glasnik, Beograd, 2001.
4. Rakić-Vodinić, V. Pravosudno organizaciono pravo, Pravni fakultet Univerziteta Union u Beogradu, JP Službeni glasnik, Beograd, 2012.
5. N. Šarkić, M. Nikolić Komentar Zakona o izvršenju i obezbeđenju, Pravni fakultet Univerziteta Union i Službeni glasnik, Beograd, 2020.
6. Ilić, G. Pravosudno organizaciono pravo, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, JP Službeni glasnik, Beograd, 2009.
7. Čalija, B. Sudsko organizaciono pravo, Sarajevo, 1984.
8. Šarkić, N., Nikolić, M., Sibinović, Đ., Počuča, M. Pravo pravosudnih profesija, Pravni fakultet Univerziteta Union u Beogradu i Službeni glasnik, Beograd, 2020.
9. Stanković G., Trgovčević Prokić, M. Komentar Zakona o vanparničnom postupku, sa odabranom sudskom praksom i primerima podnesaka, rešenja i javnobeležničkih isprava, Službeni glasnik, Beograd, 2019.

JAVNOBELEŽNIČKA DELATNOST

Sadržaj predmeta

1. Pojam i pravna priroda javnobeležničke delatnosti
2. Pojam i sadržina javnobeležničkog organizacionog prava
3. Subjekti javnobeležničke delatnosti i uslovi za imenovanje javnih beležnika
4. Osiguranje od odgovornosti, nadzor nad radom javnih beležnika, prestanak javnobeležničke delatnosti i javnobeležnička tarifa
5. Oblici udruživanja javnih beležnika i Etički kodeks
6. Pravna priroda javnobeležničkog postupka
7. Osnovna načela javnobeležničkog postupka
8. Subjekti javnobeležničkog postupka
9. Ovlašćenja i dužnosti javnih beležnika prilikom sprovođenja javnobeležničkog postupka
10. Vrste javnobeležničkih isprava
11. Izvršnost javnobeležničkih isprava
12. Javnobeležnički spis i postupak izdavanja javnobeležničkih isprava
13. Javnobeležnički depozit
14. Uporednopravni prikaz uređenja javnobeležničke delatnosti
15. Perspektive proširenja nadležnosti javnih beležnika *de lege ferenda*

Literatura

1. N. Šarkić i grupa autora, O javnom beležniku – notaru, Glosarijum, Beograd, 2004.
2. D. Hiber i grupa autora, Javnobeležničko pravo, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu 2006.
3. M. Trgovčević Prokić, Ovlašćenja javnog beležnika i organizacija beležništva, Službeni glasnik, Beograd, 2012.
4. S. Spasić, N. Šarkić, Đ. Sibinović, Pravosudne profesije, Pravni fakultet Univerziteta Union i Službeni glasnik, Beograd, 2011.
5. D. Đurđević, Javnobeležnička delatnost, Beograd, 2014.
6. N. Šarkić, D. Radulović, M. Počuča, Posebni građanski postupci, Beograd, 2019.
7. Trgovčević Prokić M., Šarkić N., Priručnik sa komentarom Zakona o javnom beležništvu, sa priložima i obrascima, Paragraf, Beograd, 2013.
8. Šarkić. N., Javni beležnik - notar u izvršnom postupku, Pravni život, br. 12/2004, str. 257- 276.
9. Trgovčević Prokić, M., Stanković G., Vanparnični i javnobeležnički postupak Republike Srbije, Službeni glasnik, Beograd. 2018.
10. Trgovčević Prokić, M., Obeležja javnobeležničkog postupka, Evropsko zakonodavstvo, br. 56-57, 2016, str.112-124.
11. Trgovčević Prokić, M. Javni beležnik na južnoslovenskim područjima, u: Duško Dimitrijević „Stari i novi poredak - između evropskih integracija i istorijskih opterećenja: perspektive i izazovi za Evropu 21. veka, Institut za međunarodnu politiku i privredu Institut za međunarodnu politiku i privredu, 2014, str. 713-731.
12. Grupa autora, Zbirka sentenci iz građanskog prava i građanskog procesnog prava, knjiga I, Službeni glasnik, Beograd, 2018.

13. Grupa autora, Zbirka sentenci iz građanskog prava i građanskog procesnog prava, knjiga II, Službeni glasnik, Beograd, 2019.
14. Grupa autora, Zbirka sentenci iz građanskog prava i građanskog procesnog prava, knjiga III, Službeni glasnik, Beograd, 2020.
15. G. Stanković, M. Trgovčević Prokić, Vanparnični i javnobeležnički postupak Republike Srbije, Službeni glasnik.
16. G. Stanković, M. Trgovčević Prokić, Komentar Zakona o vanparničnom postupku, Službeni glasnik, Beograd, 2019.

JAVNOIZVRŠITELJSKA DELATNOST

Sadržaj predmeta

1. Pojam i pravna priroda javnoizvršiteljske delatnosti
2. Pojam i sadržina javnoizvršiteljskog organizacionog prava
3. Subjekti javnoizvršiteljske delatnosti i uslovi za imenovanje javnih izvršitelja
4. Osiguranje od odgovornosti, nadzor nad radom javnih izvršitelja, prestanak javnoizvršiteljske delatnosti i javnoizvršiteljska tarifa
5. Oblici udruživanja javnih izvršitelja i Etički kodeks
6. Pravna priroda javnoizvršiteljskog postupka
7. Osnovna načela javnoizvršiteljskog postupka
8. Opšta pravila izvršnog postupka i sprovođenje izvršenja
9. Nadležnost javnih izvršitelja za sprovođenje izvršenja
10. Ovlašćenja i dužnosti javnih izvršitelja prilikom sprovođenja izvršenja
11. Javnoizvršiteljske isprave
12. Javnoizvršiteljski spis i dostavljanje javnoizvršiteljskih isprava
13. Javnoizvršiteljski depozit
14. Uporednopravni prikaz uređenja javnoizvršiteljske delatnosti
15. Perspektive proširenja nadležnosti javnih izvršitelja *de lege ferenda*

Literatura

1. S. Spasić, N. Šarkić, Đ. Sibinović Pravosudne profesije, Beograd, 2011.
2. N. Šarkić, D. Radulović, M. Počuča Posebni građanski postupci, Beograd, 2019.
3. N. Šarkić, M. Nikolić Komentar Zakona o izvršenju i obezbeđenju, Beograd, 2020. 3 Pravni fakultet Univerziteta Union, Sl. glasnik, Beograd, 2020.
4. Stanković, G., Trgovčević Prokić, M. Postupak izvršenja i obezbeđenja, Službeni glasnik, Beograd, 2020.
5. Šarkić, N., Nikolić, M. Priznanje i izvršenje stranih sudskih i arbitražnih odluka, Pravo i privreda, br. 1/3, 2017, str. 16-35.
6. Šarkić, N., Nikolić, M. Izvršenje sudskih odluka putem izvršitelja Izbor sudske prakse, br. 9, 2011, str. 5-10.
7. Šarkić, N., Nikolić, M., Izvršenje u trgovinskim stvarima, Pravna riječ, br. 20, 2009, str. 111- 126.
8. Grupa autora, Zbornik apstrakata (sažetaka), Nezavisnost pravosuđa, Pravni fakultet Univerziteta Union u Beogradu, Dosije 2020.
9. V. Crnjanski, Mogućnost kompenzacije u vansudskom postupku namirenja hipotekarnog poverioca, Pravni život, 10/2019.

KRIVIČNO PRAVO I ZAŠTITA ŽRTAVA

Sadržaj predmeta

1. Pojam žrtve (teorijski i u međunarodnim dokumentima), pojam viktimizacije
2. Prava žrtava u međunarodnom pravu
3. Žrtva u krivičnom materijalnom i procesnom pravu
4. Sekundarna viktimizacija žrtve u krivičnom postupku (pojam, izvori, načini sprečavanja)
- 5-6. Procesni status i prava žrtava u krivičnom postupku: odnos prema javnoj optužbi i odbrani, službe za zaštitu i pomoć oštećenima i svedocima, posebno osetljiv svedok i zaštićeni svedok
- 7-11. Osetljive kategorije žrtava i njihova zaštita (deca, žene, žrtve trgovine ljudima, druge osetljive kategorije), zaštita žrtava zloupotrebe moći
12. Pravo žrtava na informacije i pravo na bezbednost
13. Besplatna pravna pomoć
14. Pravo žrtava na naknadu štete
15. Žrtve i restorativna pravda (restorative justice)

Literatura

1. Mrvić-Petrović, N. Položaj žrtve krivičnog dela u francuskom pravu: O. Nikolić, V. Petrov (ur.) Uvod u pravo Francuske Institut za uporedno pravo, Beograd, 2013.
2. Mrvić-Petrović, N. Prava žrtava krivičnih dela u Holandiji Strani pravni život, 2/2019, str. 17-31 (dostupno online) <https://www.stranipravnizivot.rs/index.php/SPZ/article/view/734/703>.
3. Nikolić-Ristanović, V., Čopić, S., Nikolić, J. (ur.) Podrška žrtvama u izabranim državama Balkana: komparativna perspektiva Viktimološko društvo Srbije, Beograd, 2018.
4. Pemberton, A., Winkel, F. W., Groenhuijsen, M. Restorativna pravda i žrtve: odnos koji nije očigledan, Temida, 1/1998.
5. Stevanović, I., (ur.) Maloletnici kao učinioci i žrtve krivičnih dela i prekršaja Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Beograd, 2015.
6. Mrvić-Petrović, N. Naknada štete žrtvi krivičnog dela, Vojnoizdavački zavod, Institut za uporedno pravo, Beograd, 2001.
7. Jovanović, S. Pravna zaštita od nasilja u porodici Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Beograd, 2010.
8. Simeunović-Patić, B., Jovanović, S. Žene žrtve ubistva u partnerskom odnosu Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Beograd, 2013.
9. Nikolić Ristanović, V., Čopić, S. (ur.) Prava žrtava i EU Viktimološko društvo Srbije, Beograd 2011
10. Jovanović, S., Galonja, A. Zaštita žrtava trgovine ljudima u krivičnom i prekršajnom postupku Udruženje javnih tužilaca i zamenika javnih tužilaca Srbije, Udruženje sudija prekršajnih sudova RS, Beograd, 2011.

PREKRŠAJNO PRAVO

Sadržaj predmeta

1. Istorijski razvoj prekršajnog prava, izvori, važenje prekršajnih propisa
2. Pojam i elementi prekršaja, radnja prekršaja, osnovi koji isključuju postojanje prekršaja
3. Modaliteti izvršenja prekršaja (sticaj prekršaja; pokušaj prekršaja; saučesništvo u prekršaju) i mesto i vreme izvršenja prekršaja
4. Subjekti odgovornosti za prekršaj, osnovi odgovornosti, krivica
5. Kazne i odmeravanje kazne
6. Ostale prekršajne sankcije
7. Prekršaji protiv javnog reda i mira
8. Saobraćajni prekršaji
9. Finansijski i carinski prekršaji
10. Specifičnosti prekršajnog postupka u odnosu na krivični i upravni postupak
11. Procesni subjekti u prekršajnom postupku
12. Opšti procesni instituti u prekršajnom postupku
13. Prekršajni nalog i tok prekršajnog postupka
14. Posebni prekršajni postupci i izvršenje prekršajnih sankcija

Literatura

1. Mrvić Petrović, N. Prekršajno pravo, Pravni fakultet Univerziteta Union u Beogradu, 2018.
2. Milić, Lj., Mrvić Petrović, N. Priručnik za primenu propisa u prekršajnom postupku, Institut za uporedno pravo, Beograd, 2018.
3. Mrvić Petrović, N. Poštovanje načela Ne bis in idem pri suđenju za slične prekršaje i krivična dela Nauka, bezbednost, policija, 2014, br. 2, str. 27-39. (dostupno online) http://www.kpa.edu.rs/cms/data/akademija/nbp/NBP_2014_2.pdf.
4. Jovanović, S., Marinović, M. Odnos pojedinih sankcija i mera u prekršajnom i krivičnom pravu, u: Stevanović, I., Batrićević, A. (ur.) Krivične i prekršajne sankcije i mere: izricanje, izvršenje i uslovni otpust Institutu za kriminološka i sociološka istraživanja, Beograd, 2016, str. 179-191.
5. Jovanović, S., Marinović, M. Prekršajna odgovornost medija – dobar primer hedonističkog proračuna, u: Stevanović, I., Pavićević, O., (ur.) Pravosuđe i mediji, Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Beograd, 2017, str. 183-194.
7. Jovanović, S., Pašalić, Z. Maloletni učinioci prekršaja sa elementima nasilja, u: Stevanović, I. Maloletnici kao učinioci i žrtve krivičnih dela i prekršaja, Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Beograd, 2015, str. 217-226.

PRAVO IZVRŠENJA KRIVIČNIH SANKCIJA

Sadržaj predmeta

1. Predmet prava izvršenja krivičnih sankcija
2. Istorijski razvoj prakse kažnjavanja osuđenih lica u svetu i u Srbiji
3. Normativni i institucionalni okvir izvršenja krivičnopravnih sankcija
- 4-7. Kazna zatvora: sistemi izvršenja, uporedna iskustva, problematika izvršenja kratkotrajnih kazni zatvora, problematika izvršenja doživotnog zatvora
- 8-9. Postupak izvršenja kazne zatvora, sudski nadzor nad zaštitom prava osuđenih lica. ovlašćenja sudije za izvršenje da promeni kaznu, korišćenje prava na uslovni otpust
- 10-11. Zaštita prava osuđenih na kaznu zatvora i drugih lica lišenih slobode: međunarodni standardi, usaglašenost nacionalnog zakonodavstva i prakse sa međunarodnim standardima, specifičnosti položaja posebnih kategorija lica (žena, starih, invalida, neuračunljivih i lica sa duševnim poremećajima, povratnika, preventivno zatvaranje naročito opasnih lica i slično)
12. Izvršenje novčane kazne: problematika i perspektiva
- 13-14. Izvršenje alternativnih krivičnih sankcija: uporedna iskustva, problematika i perspektiva
15. Krivične sankcije za maloletne učinioce i maloletnički zatvor

Literatura

1. Mrvić-Petrović, N., Đorđević, Đ. Moć i nemoć kazne, Vojnoizdavački zavod, Beograd, 1998.
2. Mrvić-Petrović, N. Kriza zatvora, Vojnoizdavački zavod, Beograd, 2007.
3. Mrvić-Petrović, N. Alternativne krivične sankcije i postupci, Medija centar Odbrana, Beograd, 2010.
4. Konstantinović-Vilić, S., Kostić, M. Diverzioni modeli i alternativne krivične sankcije primenjene prema maloletnicima u sukobu sa zakonom, Zbornik Pravnog fakulteta u Nišu, Niš, 2007.
5. Stojanović, Z. Mere bezbednosti psihijatrijskog lečenja: prinudno psihijatrijsko lečenje kao krivična sankcija, Crimen, 1/2010.

PRAVO LOKALNE SAMOUPRAVE

Sadržaj predmeta

1. Pojam lokalne samouprave i prava lokalne samouprave
2. Osnovne linije u evoluciji, teorijskoj misli i razvoju zakonodavstva o lokalnoj samoupravi
3. Ustavna načela i evropski standardi o lokalnoj samoupravi
4. Evropska povelja o lokalnoj samoupravi
5. Uporedni sistemi lokalne samouprave
6. Osnivanje i teritorija jedinica lokalne samouprave
7. Uloga, poslovi i finansiranje lokalne samouprave
8. Organi i službe jedinica lokalne samouprave
9. Neposredno učešće građana, saradnja i udruživanje lokalne samouprave
10. Funkcioneri i službenici lokalne samouprave
11. Normativna funkcija i pravni akti lokalne samouprave
12. Nadzor nad lokalnom samoupravom i odnosi sa centralnim organima
13. Pravna zaštita lokalne samouprave
14. Pravci dogradnje sistema lokalne samouprave u Republici Srbiji
15. Perspektive lokalne samouprave u evropskim zemljama

Literatura

1. Milosavljević B., Sistem lokalne samouprave u Srbiji, Beograd, 2009.
2. Milosavljević B, Jerinić J, Ustavnopravni položaj lokalne samouprave, Beograd, 2017.
3. Propisi, Tekstovi zakona i međunarodnih ugovora o lokalnoj samoupravi, komentari zakona, razni izdavači - dostupni online.
4. Milosavljević B, Dva veka lokalne samouprave: razvoj zakonodavstva (1804-2014), Beograd, 2014.
5. Jovičić M, Lokalna samouprava, Beograd, 2006.
6. Propisi, Tekst Evropske povelje o lokalnoj samoupravi (1985) i Dodatnog protokola uz Evropsku povelju o lokalnoj samoupravi o pravu da se učestvuje u poslovima lokalnih vlasti (2009), EU.
7. Milosavljević B, Jerinić J., Komentar zakona o lokalnoj samoupravi, Beograd, 2020.

SUDSKA KONTROLA UPRAVE

Sadržaj predmeta

1. Istorijski razvoj sudske kontrole uprave
2. Sistemi sudske kontrole uprave
- 3-4. Savremeni standardi sudske kontrole
5. Upravni spor
6. Predmet upravnog spora
- 7-8. Tok upravnog spora i osnovne karakteristike postupka
9. Obaveznost i izvršavanje presuda iz upravnog spora
10. Kontrola uprave u drugim sudskim postupcima
11. Ustavnosudska kontrola uprave
- 12-13. Sudska kontrola uprave iz perspektive Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i prakse Evropskog suda za ljudska prava
- 14-15. Upravni spor u pravu Evropske unije

Literatura

1. Jerinić J., Sudska kontrola uprave, Beograd, 2012.
2. Tomić Z., Komentar Zakona o upravnim sporovima sa sudskom praksom, Beograd, 2020.
3. Danić D., Razvitak administrativnog sudstva u Srbiji: i ostale skupljene rasprave iz javnog prava, Beograd, 1926.
4. Cucić V., Upravni spor pune jurisdikcije: modeli i vrste, Beograd, 2016.
5. Cucić V. (ur.), 150 godina upravnog spora u Srbiji: 1869-2019, Beograd, 2019.

O PRAVIMA I OBAVEZAMA STUDENATA

PRISUSTVO NASTAVI

Nastava se organizuje u formi predavanja (svake nedelje) ili konsultacija (pet puta u toku semestra), u zavisnosti od broja studenata koji prate nastavu iz svakog predmeta. Prisustvo nastavi je obavezno.

Student može biti oslobođen obaveze pohađanja nastave ukoliko ima prebivalište van Beograda ili je upućen na rad van Beograda, kao i kada postoje drugi opravdani razlozi. Na obrazloženi zahtev studenta, odluku o oslobađanju od obaveze pohađanja nastave donosi prodekan za nauku.

Student master akademskih studija može da pohađa nastavu stranih jezika koja se organizuje za studente osnovnih akademskih studija.

OVERA SEMESTRA

Prisustvo nastavi je uslov za overu semestra. Student može overiti semestar ako je je izostao sa manje od 25% časova nastave iz svakog predmeta koji je bio obavezan da pohađa, što svojim potpisom u indeksu potvrđuje predmetni nastavnik. Studentu koji je oslobođen obaveze pohađanja nastave semestar se overava bez potpisa predmetnih nastavnika. Overu semestra obavlja sekretar postdiplomskih studija.

NASTAVNE OBAVEZE

Tokom studija (I i II semestar), student treba da pohađa nastavu iz jednog opšteobaveznog predmeta – Osnovi metodologije pravnih istraživanja, jednog obaveznog predmeta i obaveznog seminara sa modula, dva izborna predmeta (jednog sa modula koji je upisao i jednog za drugog modula), da obavi stručnu praksu, kao i da prijavi, izradi i odbrani master rad.

Odabir izbornih predmeta

Na početku školske godine, u periodu predviđenom Akademskim kalendarom, student se opredeljuje za izborne predmete – sa liste izbornih predmeta bira jedan predmet sa modula koji je upisao i jedan sa drugog modula. Prijava izbornih predmeta podnosi se sekretaru postdiplomskih studija, u roku predviđenom Akademskim kalendarom.

U cilju obezbeđivanja nesmetane organizacije nastave, student ima mogućnost da zahteva promenu modula ili izbornog predmeta najkasnije do 30. novembra godine u kojoj je upisao studije. Na obrazloženi zahtev studenta, odluku o promeni modula ili izbornog predmeta donosi prodekan za nauku.

POLAGANJE ISPITA

Student može polagati ispite nakon ispunjenja nastavnih obaveza propisanih nastavnim planom i programom studija. Pravo da prijavi polaganje ispita ima student kome je overen semestar i koji je ispunio ugovorene finansijske obaveze prema Fakultetu. Ispiti se ne mogu prijaviti ako na vreme nisu ispunjene ugovorene finansijske obaveze.

Konačna ocena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju poena koje je student stekao ispunjavanjem predispositivnih obaveza i polaganjem završnog ispita i iznosi maksimalno 100 poena. Ispitna ocena utvrđuje se prema sledećoj skali:

- ~ do 50 poena - ocena 5 (nije položio)
- ~ od 51 do 60 poena - ocena 6 (dovoljan)
- ~ od 61 do 70 poena - ocena 7 (dobar)
- ~ od 71 do 80 poena - ocena 8 (vrlo dobar)
- ~ od 81 do 90 poena - ocena 9 (izuzetno dobar)
- ~ od 91 do 100 poena - ocena 10 (odličan)

Ukoliko student ne položi ispit do kraja školske godine u kojoj je pohađao nastavu iz određenog predmeta (poslednji ispitni rok je oktobarski), dužan je da ponovo pohađa nastavu iz predmeta koji nije položio i da ispuni preostale nastavne obaveze.

STRUČNA PRAKSA

U drugom semestru studija, student je obavezi da obavi stručnu praksu u ukupnom trajanju od 90 sati. Stručna praksa mora biti u oblasti za koju se vezuje modul master akademskih studija na koji je student upisan.

Student uobičajeno obavlja stručnu praksu u organizaciji koju sam izabere, ako ga ona prihvati na praksu, ili u organizaciji sa kojom Fakultet ima zaključen sporazum o saradnji. Vreme koje student provodi na stručnoj praksi ne sme biti duže od osam sati dnevno.

Student obavlja stručnu praksu na osnovu uputa koji mu izdaje sekretar postdiplomskih studija. Pre započinjanja stručne prakse, prodekan za nauku dodeljuje studentu mentora stručne prakse, iz reda nastavnika i saradnika Fakulteta. Mentor stručne prakse određuje temu i zadatak stručne prakse, prati njenu realizaciju i ocenjuje rezultate koje je student postigao.

Tokom trajanja stručne prakse, student vodi dnevnik prakse i sačinjava izveštaj (studiju slučaja) koje, nakon okončanja stručne prakse, brani pred mentorom. Mentor ocenjuje stručnu praksu na osnovu rezultata odbrane.

PRESTANAK I PRODUŽENJE STATUSA STUDENTA

Status studenta prestaje ako student ne završi studije u roku od dve školske godine, odnosno u roku od tri školske godine ako student studira uz rad, ima invaliditet, upisan je na studije po afirmativnoj meri ili ima status kategorisanog vrhunskog sportiste.

Na lični zahtev studenta, rok za završetak studija može se produžiti za dva semestra, pod uslovom da je studentu na dan podnošenja zahteva ostalo neostvarenih najviše 30 ESPB potrebnih za završetak studija. Zahtev za produženje statusa studenta podnosi se najkasnije 15 dana pre isteka roka propisanog za završetak studija. Zahtev se podnosi sekretaru postdiplomskih studija, a odluku o produženju statusa studenta donosi Dekan.

MASTER RAD

Master rad predstavlja samostalan rad studenta, kojim student pokazuje da je savladao metodologiju i veštinu samostalnog pisanog postavljanja određenog pravnog pitanja, njegove obrade i sposobnost izvođenja zaključaka u skladu sa dogmatskim, istorijskim, uporednopravnim i drugim metodama koje su primerene analizi pravnih pitanja ili instituta.

U master radu se koristi naučna i stručna aparatura (navođenje literature, izvora prava, sudskih odluka, sentenci, pravnih mišljenja, načelnih stavova i slično) primerena naučnim i stručnim radovima iz oblasti prava. Ne može se odobriti odbrana master rada u kome nije korišćena inostrana literatura, koji ne sadrži prikaz i obradu zakonodavstva, a tamo gde je to potrebno, i prikaz i analizu pravosudne i upravne prakse.

STANDARDI ZA IZRADU MASTER RADA

Tehnički standardi za izradu rada:

Jezik i pismo: Srpski jezik (ćirilica ili latinica) ili drugi jezik na kome se izvodi studijski program

Obim rada: minimum 30 a maksimum 60 strana.

Format papira: A4

Margine: gornja i donja po 2,5 cm, leva 3 cm, desna 2 cm.

Vrsta slova: Times New Roman

Veličina slova: u tekstu - font 12, u fusnotama - font 10

Prored: 1,5

Ravnanje teksta: Justified

Broj primeraka: Master rad se predaje u 4 (četiri) primerka u štampanoj formi i u jednom primerku u elektronskoj formi (PDF format).

Izgled naslovne strane:

<p style="text-align: center;">PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA UNION U BEOGRADU</p> <p style="text-align: center;">NASLOV MASTER RADA - master rad -</p> <p>Kandidat/kinja: (ime i prezime) Mentor/ka: (titula, ime i prezime)</p> <p style="text-align: center;">Beograd, ____ . godine</p>

Struktura master rada

1. **Sadržaj:** osnovni delovi master rada – podnaslovi - brojevi strana;
2. **Skraćenice:** ako se koriste u radu;
3. **Uvod:** navođenje teme rada, razloga zbog kojih je student odabrao da istraži baš tu temu, pitanja koja će se obraditi u radu, kao i kratak pregled sadržaja rada po delovima rada i glavni zaključak;
4. **Glavni deo master rada:** obrađuje temu rada i sadrži prikaz teorijskih (osnovne definicije) i praktičnih (ilustrativni primeri, po pravilu originalni) pitanja koja se odnose na zadatu temu. Ovaj deo teksta rada treba da bude strukturiran kroz više logičnih celina označenih odgovarajućim naslovima i podnaslovima;
5. **Zaključak:** na kraju rada nalazi se zaključak u kome se iznose svi rezultati do kojih je student došao kroz izradu master rada;
6. **Literatura:** spisak literature koju je student koristio pri izradi rada naveden azbučnim ili abecednim redom po prezimenima autora, sa potpunim podacima o bibliografskim jedinicama;
7. **Prilozi:** ako student želi da ih prikaže.

Obavezna literatura

Student je dužan da prilikom izrade master rada koristi najmanje 15 izvora, pri čemu najmanje 10 izvora moraju biti akademske publikacije i najmanje 5 izvora mora biti na stranom jeziku. Pod izvorima literature podrazumevaju se svi publikovani izvori: monografije, udžbenici, zbornici, članci, odluke sudova, zakonodavni izvori, internet izvori, itd.

Citiranje

Navođenje izvora mora se naznačiti u fusnotama. Studentima se preporučuje da pri citiranju i navođenju izvora koriste [Uputstvo za autore/ke naučnog časopisa *Pravni zapisi*](#).

ZABRANA PLAGIJATA

Master rad, kao i drugi radovi koje student izrađuje tokom studija, moraju biti originalni radovi studenta i u njihovoj izradi zabranjeno je koristiti i preuzimati tuđe naučne i druge radove bez adekvatnog navođenja izvora, odnosno koristiti ili parafrazirati tuđe argumente na način koji kod čitaoca stvara pogrešno uverenje da oni potiču od autora master rada.

Fakultet koristi softver za proveru originalnosti svakog master rada.

Postupanje studenta protivno zabrani plagijata predstavlja disciplinski prestup koji povlači odgovornost studenta u skladu sa opštim aktima Fakulteta i Univerziteta. Nastavnici i saradnici koji dođu do saznanja o tome da je prilikom izrade rada student postupao protivno zabrani plagijata, dužni su da o tome obaveste Veće za postdiplomske studije.

PRIJAVA, IZRADA I ODBRANA MASTER RADA

Prijava teme master rada

Student je dužan da prijavi temu master rada do 31. marta školske godine u kojoj je upisao studije. Prijava teme master rada podnosi se sekretaru postdiplomskih studija a odluku o odobravanju teme rada donosi Veće za postdiplomske studije.

Prijava teme master rada treba da sadrži: predlog teme rada, razloge koji opravdavaju izbor teme, ciljeve rada, strukturu i spisak literature, kao i predlog za imenovanje mentora. Prijavljena tema master rada vezuje se, po pravilu, za studijski modul koji je student upisao.

Imenovanje mentora i Komisije za ocenu i odbranu master rada

Na predlog prodekana za nauku, Veće za postdiplomske studije imenuje mentora za izradu master rada iz reda nastavnika Fakulteta ili istraživača angažovanih za izvođenje nastave na master akademskim studijama. Mentor pomaže studentu u pogledu načina izrade rada, izbora metoda istraživanja, literature i planiranja vremenskog okvira za istraživanje. Mentor prati izradu master rada kroz sve planirane faze, dajući studentu povratne informacije o napretku, pregleda master rad i odlučuje o davanju saglasnosti da je rad podoban za odbranu.

Odlukom kojom odobrava temu master rada i imenuje mentora, Veće za postdiplomske studije ujedno imenuje i Komisiju za ocenu i odbranu master rada, koju uobičajeno čine tri člana iz reda nastavnika Fakulteta. Jedan član Komisije može biti i nastavnik druge visokoškolske ustanove ili istraživač u odgovarajućem naučnom zvanju.

Rok za izradu i odbranu rada

Rok za izradu i odbranu master rada je šest meseci od odobravanja teme master rada. Ukoliko student ne odbrani master rad u navedenom roku, smatra se da je student odustao od odabrane teme rada.

Izuzetno, na pisani zahtev studenta i uz saglasnost mentora, Veće za postdiplomske studije može, iz opravdanih razloga, produžiti rok za izradu i odbranu master rada najduže do šest meseci, pod uslovom da pre toga ne istekne rok za završetak studija predviđen Zakonom i opštim aktima Fakulteta.

Odbrana master rada

Odbrana master rada zakazuje se nakon što student, uz saglasnost mentora, preda master rad sekretaru postdiplomskih studija. Prethodno, student je dužan da položi ispite iz svih predmeta i ispuni druge obaveze predviđene studijskim programom.

Informacija o odbrani master rada – kandidatu, temi, vremenu i mestu odbrane, objavljuje se na web stranici i na oglasnoj tabli Fakulteta. Master rad se brani usmeno i javno, pred Komisijom za ocenu i odbranu.

U okviru postupka odbrane, student izlaže sadržaj svoga rada i zaključke do kojih je u radu došao. Izlaganje može trajati najviše 30 minuta. Članovi Komisije potom studentu postavljaju pitanja, daju primedbe i sugestije, i mogu da zatraže dopunska objašnjenja o stavovima i zaključcima koji su u radu izneti. U odgovorima na postavljena pitanja student treba da pokaže da vlada materijom u oblasti u kojoj brani master rad.

Nakon odbrane master rada, Komisija se povlači na većanje radi donošenja odluke. Master rad i odbrana ocenjuju se ocenom 5 (pet) do 10 (deset). Odluka o oceni se donosi većinom glasova ukupnog broja članova i javno se saopštava kandidatu.

U slučaju neuspešne odbrane master rada, student ima pravo da još jednom pristupi odbrani istog rada u roku od šest meseci od dana neuspešne odbrane, pod uslovom da pre toga ne istekne rok za završetak studija predviđen Zakonom i opštim aktima Fakulteta.

Student koji odbrani master rad stiče akademski naziv master pravnik.

KORISNE INFORMACIJE

KO JE KO NA FAKULTETU

Dekanica: Prof. dr Violeta Beširević (violeta.beširević@pravnofakultet.rs)

Prodekanica za nauku: Prof. dr Jelena Arsić (jelena.arsic@pravnofakultet.rs)

Prodekan za nastavu: Prof. dr Marko Božić (marko.bozic@pravnofakultet.rs)

Prodekanica za međunarodnu saradnju: Prof. dr Tatjana Papić (tatjana.papic@pravnofakultet.rs)

ČLANOVI/CE VEĆA ZA POSTDIPLOMSKE STUDIJE

Prof. dr Jelena Arsić, predsednica Veća

Prof. dr Violeta Beširević (violeta.besirevic@pravnofakultet.rs)

Prof. dr Saša Gajin (sasa.gajin@pravnofakultet.rs)

Prof. dr Jelena Jerinić (jelena.jerinic@pravnofakultet.rs)

Prof. dr Tatjana Papić (tatjana.papic@pravnofakultet.rs)

Prof. dr Jelena Simić (jelena.simic@pravnofakultet.rs)

Prof. dr Marko Božić (marko.bozic@pravnofakultet.rs)

Sekretar postdiplomskih studija: Uroš Jovanović

Sekretarka Fakulteta: Ivana Ilić

Menadžer Fakulteta: Goran Čelić

Upravnik biblioteke: Stanko Kovačić

Sekretarica dekana: Ana Stanković

GDE JE ŠTA NA FAKULTETU

Učionice i sale: I sprat

Biblioteka: I sprat

Knjižara: I sprat

Studentski klub: I sprat

Dekanat i sekretarijat: II sprat

Sekretar postdiplomskih studija: I sprat

Kompjuterska sala: II sprat

KOGA KONTAKTIRATI

Uroša Jovanovića - uros.jovanovic@pravnofakultet.rs, tel. (011) 2095 566: upis/ispis, upis izvršenih finansijskih obaveza u indeks, nastavni planovi, raspored nastave, molbe za oslobađanje od nastave, overu semestra, prijave ispita i završnog rada, izdavanje diploma, prelaz sa srodnih fakulteta, izdavanje različitih uverenja i potvrda, duplikate indeksa.

Ivanu Ilić - ivana.ilic@pravnofakultet.rs, tel. (011) 2095 595: za pritužbe i sugestije

Gorana Ćelića - goran.celic@pravnofakultet.rs, tel. (011) 2095 565: za proveru finansijskih obaveza, izradu i dostavljanje profaktura

Marka Barjaktarevića (marko.barjaktarevic@pravnofakultet.rs) i **Marka Vrtaču** (marko.vrtaca@pravnofakultet.rs), tel. (011) 2095 530: za nastavne materijale, usluge skriptarnice i tehničku pomoć

Stanka Kovačića - stanko.kovacic@pravnofakultet.edu.rs, tel. (011) 2095 521: za bibliotekarske usluge

Marka Cenića (marko.cenic@pravnofakultet.rs) i **Zlatana Stojanovića** (zlatan.stojanovic@pravnofakultet.rs): za IT pomoć

RADNO VREME

Sekretar postdiplomskih studija: 13:00 - 19:00

Sekretarka fakulteta: 10:00 - 16:00

Biblioteka: 9:00 - 17:00

Knjižara: 9:00 - 17:00

Kompjuterska sala: 9:00 – 17:00

Studentski klub: 8:30 - 18:00

ŠKOLARINA

Uplata školarine: Školarina iznosi 1200 evra, u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu NBS na dan uplate, od čega se prilikom upisa plaća 240 evra, a ostatak u osam mesečnih rata od po 120 evra. Odgovarajući iznos na ime mesečne rate plaća se do 25. u mesecu za koji se plaća, s tim da ovaj iznos odgovara visini obaveze izraženoj u evrima, prema srednjem kursu NBS na dan uplate. Ako se školarina isplati u celosti prilikom upisa na studije, iznosi 1100 EVRA u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu NBS na dan uplate.

Obnova godine iznosi 50% godišnje školarine.

Šta obuhvata: Školarina za master studije obuhvata naknadu za nastavu, za mentorske konsultacije, za polaganje ispita, kao i za pripremu i odbranu master rada.

Šta ne obuhvata: cenu udžbenika i drugog nastavnog materijala, podizanje dokumenata na revers, izdavanje uverenja o položenim ispitima, produženje statusa studenta i ispis sa fakulteta.

Broj računa Fakulteta:

160-322641-19; 150-1848463-45

Napomena: *Prilikom uplate, u pozivu na broj obavezno upisati broj indeksa!*

OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA

Sve informacije koje se odnose na nastavu, ispite, nastavnike i ostala pitanja vezana za master akademske studije objavljuju se na oglasnoj tabli Fakulteta koja se nalazi na I spratu, pored šaltera, kao i na veb stranici Fakulteta www.pravnofakultet.edu.rs u sekciji *Studije/Master akademske studije*.

MOLIMO STUDENTE DA REDOVNO POSEĆUJU VEB STRANICU FAKULTETA!

PRAVNI
fakultet
Univerzitet UNION

www.pravnifakultet.edu.rs